

РЕЦЕНЗИЯ

от

доц. д-р Красимир Валентинов Харизанов,
Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, Шумен

относно:

дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

Област на висше образование 1. Педагогически науки,

Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...

Докторска програма „Методика на обучението по математика и информатика ”

Автор: Албена Димитрова Иванова - Неделчева, докторант към катедра „Алгебра и геометрия“ на Факултета по математика и информатика при Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“.

Тема: „ЛОГИКО-РЕПРОДУКТИВЕН МОДЕЛ В ОБУЧЕНИЕТО НА МАТЕМАТИЧЕСКИ ТАЛАНТИ (5-8 КЛАС)“.

Научен ръководител: проф. д. н. Наталия Христова Павлова.

Настоящата рецензия е изготвена на основание Заповед № Р Д-16-158/12.10.2018 г. на Ректора на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“.

1. Общо представяне на получените материали

Представеният от Албена Димитрова Иванова - Неделчева комплект материали е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ (ПРАСШУ) и включва следните документи: Дисертационен труд; Автореферат; Списък на научните публикации по темата на дисертацията; Копия на научните публикации; Молба до Ректора на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ за разкриване на процедурата за защита на дисертационния труд; Автобиография в европейски формат; Декларация за авторство в дисертационното изследване; Справка за приносните моменти на дисертацията.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Албена Димитрова Иванова - Неделчева завършва през 1996 година, Полувисшия педагогически институт в гр. Силистра в специалността „Физика и Математика“. През 2000 г. придобива магистърска степен в същото направление „Физика и Математика“, а през 2004 завършва магистърска квалификация по „Счетоводство и контрол“ във Великотърновския университет „Св.Св. Кирил и Методий“. През 2007 година завършва бакалавърска степен в специалност „Математика и информатика“ към ШУ „Еп. К. Преславски“.

Трудовата дейност А. Иванова е свързана с преподавателската професия, като през годините тя е била учител по математика, физика и информационни технологии. В периодът 09.2013 г. до 12.2014, заема длъжността помощник-директор по учебната дейност в СУ „Сава Доброплодни“, а от 12.2014 г. до настоящия момент - директор на същото училище.

Предвид придобитите професионални квалификации и богатия трудов опит, се вижда, че докторантката притежава необходимата на най-високо ниво педагогическа и теоретична подготовка.

Тя участва в множество международни научни конференции и в образователни и изследователски проекти, като в част от тях е ръководител. Някои от които са: „Да преподаваме по нов и по-добър начин“, „Хранете се правилно за да растете по-здрав“, Национална кампания „ЗА ЧИСТА ОКОЛНА СРЕДА-2015 г.“ „ОБИЧАМ ПРИРОДАТА – И АЗ УЧАСТВАМ“, Национална програма „Оптимизация на училищната мрежа“, мярка „Обезщетения“, Национална програма „Училището – територия на ученици“, модул „Подкрепа на целодневното обучение на ученици от начален етап“, Национални програми „Информационни и комуникационни технологии в училище“, „Училището – територия на учениците“, „С грижа за всеки ученик“, НП „На училище без отсъствия“, мярка „Без свободен час“, „Енергоефективно саниране на училищни сгради“, „Модернизация на материалната база в училище“, „Закрила на деца с изявени дарби“, и др.

3. Актуалност на проблема

Дисертационният труд отговаря на съвременните потребности, свързани с обучението по математика и повишаване ефективността на учебния процес. Акцентът

е поставен върху практическата дейност на обучаемите, чрез която се повишава тяхната мотивацията, компетентност, знания и навици. Научният труд дава предпоставки за откриване и развиване на деца - таланти с изяви математически възможности. Предложеният дисертационен труд предлага иновативни методически и практически подходи, които биха могли да подобрят учебния процес.

4. Познаване на проблема

Докторантката добре познава предметната област, върху която работи. Посочени са множество български и чуждестранни математически състезания, като е анализирала подробно тяхното съдържание и регламент. Предложената от нея методика е свързана с използване на информационните технологии в обучението, в крак със съвременните иновативни образователни процеси. Доброто познаване на разгледаната тема, говори и големия брой съвременни и класически литературни източника - книги, учебници, помагала и URL адреси, съответно на български, руски и английски език.

5. Методика на изследването

Използваната в дисертационния труд методика на изследване е адекватна на поставените от докторантката цели и задачи. Умело са подбрани методите и средствата на теоретично и емпирично ниво.

Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд на тема „Логико-репродуктивен модел в обучението на математически таланти (5-8 клас)“ е с обем от 208 страници, от които 134 основен текст - увод, 3 глави и заключение, а в останалата част са включени литература, списък с публикации и множество приложения. Структурата на научния труд и неговото съдържание отговарят напълно на темата на изследването и на поставената цел.

В увода се прави обща характеристика на разгледаната тема, където са формулирани обектът, предметът, задачите, методите и хипотезата на изследването.

В Глава 1: „Олимпиади и състезания по математика“ е направен преглед на математическите състезания провеждани в България и чужбина. Разгледани са някои

от възможностите от прилагането на комуникационните и информационните технологии в часовете по математика при подготовката на ученици за състезания.

В Глава 2: „*Логико-репродуктивен модел*” е разгледан авторския Логико-репродуктивен модел основан на редица дидактически принципи и активни методи на обучение. Отбелязана е необходимостта от използване на съвременните информационни технологии при задължителната и самостоятелната подготовка в учебния процес. Дадени са примери на десктоп и онлайн приложения, които биха могли да обезпечат подготовката на деца - таланти, в предстоящите им изяви. Направен е реферативен преглед на българската литература свързана с актуалното състояние на училищното образование, принципите и целите на задължителното и извънкласно обучението, както и постигнатите резултати в НВО.

В Глава 3: „*Педагогически експеримент*” са представени резултатите от проведени анкета сред родители и ученици, целяща да проучи мнението и нагласите към допълнителното обучение по математика под различни форми. При проведеното педагогическо изследване са използвани експериментална и контролната група, за да се проследи ефективността на обучението по предложения модел. Предложени са критерии и показатели чрез които докторантката диагностицира приложения логико-репродуктивния модел в обучението.

В заключението са определени основните приноси моменти на изследването, направени са изводи и са очертани насоки за бъдеща работа.

Дисертационният труд е оформен според изискванията. Представени са много илюстративни материали и приложения. . След всяка глава са направени изводи. Считаю, че поставена от докторанта в дисертационния труд хипотеза , е потвърдена.

6. Автореферат

Авторефератът се състои от 44 страници и отразява напълно съдържанието на дисертационния труд.

7. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Към дисертационният труд са приложени 7 публикации, една в българско списание, две в чужди списания на руски език, и останалите в сборници от научни конференции. От представените публикации, в 6 от тях Албена Иванова-Неделчева е

съавтор, а в една е единствен автор. Публикациите отразяват основните моменти от разработката на дисертационното изследване и апробират научно-приложната приноси представени от автора.

8. Приноси и значимост на дисертационния труд за науката и практиката

Научно-приложни:

- Преглед на регламенти и съдържание на популярни състезания в България и чужбина;
- Скала на трудност за състезания и олимпиади; Стратегия за обучение при подготовка за състезания;
- Предложен е логико-репродуктивен модел за реализира при подготовка на ученици за олимпиади и състезания;
- Описан е паралел между училищната подготовка и извънкласната дейност; Предложен е набор от софтуерни продукти и интерактивни инструменти, чието използване в обучението на ученици за олимпиади и състезания би спомогнало за успешното усвояване на различни идеи и методи за решаване на задачи.

Практико-приложни:

- Учебна програма за подготовка на ученици за състезания и олимпиади;
- Разработка на теми с методически указания;
- Авторски сценарий за реализиране на математическа задача под форма на театрална пиеса.

9. Бележки и препоръки

Препоръчвам на докторантката в бъдещата си работа да апробира своите резултати в повече самостоятелни публикации и на по-високо научно ниво. Смятам, че постигнатите резултати от дисертационният труд, могат да бъдат издадени под формата на помагало в хартиен или електронен вариант.

10. Лично участие на докторанта

Смятам, че дисертационният труд на Албена Иванова-Неделчева е нейно лично дело. Представените в дисертационното изследване приноси, имат безспорно

личностен характер. Докторантката е спазила правила по отношение на цитирането на литературните източници и не считам, че е плагиатствала. В работата ѝ не са забелязани "copy-paste" изрази касаещи научното творчество. Представените резултати реално могат да допринесат за развитието на методиката на обучение по математика, информатика и информационни технологии.

11. Заключение

Представеният дисертационен труд на Албена Димитрова Иванова - Неделчева на тема „Логико-репродуктивен модел в обучението на математически таланти (5-8 клас)“ отговаря напълно на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника за развитие на академичния състав на Шуменския университет "Епископ Константин Преславски" и специфичните изисквания на Факултета по математика и информатика при ШУ "Епископ Константин Преславски" за придобиване на образователната и научна степен „доктор“. Дисертационният труд отразява, задълбочените теоретични, практични и професионални умения, които докторантката притежава в научната област. Демонстрира умения за самостоятелно организиране и провеждане на научно изследване с приложен характер.

От направеното по горе изложение, считам за основателно да дам своята положителна оценка и предлагам на уважаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Албена Димитрова Иванова - Неделчева в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по докторска програма „Методика на обучението по математика и информатика“.

Шумен, 14.11.2018 г.

Рецензент:

(доц. д-р Красимир Харизанов)